

Sygnatura akt I C 1976/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 22 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Zdrzałka Szymańska

Protokolant: Anna Łacka

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2014 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa D. B.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

oddala powództwo

UZASADNIENIE

Powódka D. B., reprezentowana w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. w W. kwoty 1.541 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30.10.2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu 28.09.2011 r. w S. doszło do szkody komunikacyjnej, w wyniku której uszkodzony został pojazd powoda. Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie w zakresie OC u pozwanego, który decyzją z dnia 28.10.2011 r. ustalił wysokość szkody na kwotę 18.450 zł. Powód wskazał, że w związku z wątpliwością co do rzetelnego ustalenia szkody przedstawił niezależną wycenę z dnia 14.11.2011 r. zgodnie z którą wartość szkody całkowitej ustalono na 15.700 euro, szkodę niezwiązaną z niemożnością korzystania z pojazdu na kwotę 387 euro. Powód podał, że poniósł koszt sporządzenia ekspertyzy w kwocie 783,96 euro oraz koszty holowania w kwocie 1.160 zł. Powód podniósł, że wezwał stronę pozwaną do uiszczenia należnej kwoty, ale pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, uzasadniając to brakiem wykazania przez powoda prawa własności do przedmiotowego pojazdu. W dniu 26.02.2013r. poszkodowany zawarł z Biurem (...) Interlex Sp. z o.o. umowę przelewu wierzytelności, mocą której na w/w przeniesiono wierzytelność w kwocie 74.080,17 zł. W dniu 22.04.2013r. Biuro (...) Interlex Sp. z o.o przeniosło na powoda 1.541 zł z tytułu części odszkodowania przysługującego wobec pozwanej w związku z przedmiotową szkodą. Powód wskazał, że do chwili obecnej pozwany nie dokonał wypłaty odszkodowania.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17.06.2013 r. tut. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Strona pozwana (...) S.A. w W., reprezentowana w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany zakwestionował roszczenie powódki tak co do zasady, jak i co do wysokości. Przyznał, że przyjął zgłoszenie szkody od A. B. (1) polegającej na uszkodzeniu pojazdu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Pozwany wskazał, że przeprowadził postępowanie likwidacyjne i stwierdził brak podstaw do przyjęcia odpowiedzialności za skutki przedmiotowego wypadku i tym samym wypłaty odszkodowania. Z ustaleń poczynionych przez pozwanego wynikało, że do dnia 01.09.2011 r. pojazd był zarejestrowany na terenie Wielkiej Brytanii, a jego właścicielem był A. C.. Pozwany zakwestionował roszczenie

powódki także co do wysokości. Podniesiono, że powódka nie wykazała podstawy dochodzonego roszczenia, nie przedłożyła bowiem aneksów do umów przelewu wierzytelności, nie wykazała również, że M. B. był uprawniony do składania oświadczeń w imieniu Biura (...) Interlex Sp. z o.o.

Pismem procesowym z dnia 13.09.2013 r. powódka wskazała, że dla poszkodowanego, który zamieszkuje za granicą, rozmiaru określonej szkody nie określają ceny występujące w Polsce, ponieważ wystąpienie uszczerbku majątkowego na terenie Polski było okolicznością jedynie przypadkową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 09.08.2011 r. A. C. nabył zarejestrowany w Wielkiej Brytanii samochód osobowy marki M. o numerze nadwozia (...). Dnia 20.08.2011 r. A. C. zawarł z T. K. umowę kupna sprzedaży pojazdu mechanicznego, na podstawie której T. K. nabył za 16.500 euro nieokreślony w umowie pojazd mechaniczny. Dnia 25.08.2011 r. A. B. (2) zawarł z T. K. umowę kupna - sprzedaży pojazdu używanego. Zgodnie z tą umową A. B. (2) nabył pojazd marki M. o numerze identyfikacyjnym (...).

Dnia 28.09.2011 r. w S. miało miejsce zderzenie pojazdów tylne, w którym uszkodzony został samochód marki M. o numerze rejestracyjnym (...), kierowany przez A. B. (2). Sprawca kolizji posiadał ubezpieczenie OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń.

A. B. (2) zgłosił szkodę stronie pozwanej dnia 30.09.2011 r. W toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel stwierdził, że naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieuzasadniona. Wysokość szkody oszacowano na 18.450 zł. A. B. (2) zlecił sporządzenie ekspertyzy ustalającej wysokość szkody w pojeździe marki M. w niemieckiej firmie. W ekspertyzie z dnia 14.11.2011 r. ustalono wartość szkody całkowitej na kwotę 15.700 euro, szkodę związaną z niemożnością korzystania z pojazdu na kwotę 387 euro. A. B. (2) za ekspertyzę zapłacił 783,96 euro oraz poniósł koszty holowania w wysokości 1.160 zł.

Pismem z dnia 20.12.2011 r. pozwany odmówił A. B. (2) wypłaty odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe marki M. o numerze VIN (...). Pozwany swoje stanowisko uzasadnił tym, iż z przedłożonych dokumentów nie wynikało, że A. B. (2) był właścicielem przedmiotowego samochodu.

dowód:

umowa kupna sprzedaży wraz z tłumaczeniem, k. 76-79;

dowód rejestracyjny, k. 80-82;

uwierzytelnione tłumaczenie z języka niemieckiego FV, k. 83;

pismo towarzyszące, k. 84;

podsumowanie opinii o szkodzie z dnia 28.09.2011 r. wraz z zakresem uszkodzeń i kalkulacją naprawy, k. 86-107;

tłumaczenie umowy kupna - sprzedaży, k. 10-11;

monit z dnia 30.09.2011 r., k. 20;

kopia dowodu rejestracyjnego, k. 21;

pismo pozwanego z dnia 20.12. 2011 r., k. 18;

W związku z otrzymaną ekspertyzą prywatną A. B. (2) wezwał stronę pozwaną do wypłaty odszkodowania w wysokości obejmującej:

- 783,96 euro tytułem kosztów sporządzenia opinii przez rzeczoznawcę,

-15.700 euro tytułem, szkody całkowitej,

- 387 euro tytułem niemożności korzystania z pojazdu,

-1.160 zł tytułem kosztów holowania pojazdu.

dowód:

pismo A. B. (2) z dnia 02.10.2012 r., k. 17;

Dnia 26.02.2013 r. A. B. (2) podpisał z Biurem (...) Sp. z o.o. w L. umowę przelewu wierzytelności, w której A. B. (2) oświadczył, że jest wierzycielem (...) S.A. w W., a wartość wierzytelności głównej wynosi 74.080,17 zł z tytułu nieuregulowanego odszkodowania za szkody poniesione na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 28.09.2011 r. wynikającej z ekspertyzy z dnia 14.11.2011 r. oraz książeczki dowodów rejestracyjnych i dokumentacji potwierdzającej istnienie wierzytelności z tytułu OC w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 28.09.2011 r.. Zbywca w umowie tej oświadczył, że ponosi pełną odpowiedzialność pod rygorem odstąpienia od umowy przez nabywcę za to, że cedowana przez niego wierzytelność jest zgodna co do zasady i wysokości, bezsporna i nie zajęta w drodze egzekucji sądowej lub administracyjnej. Zbywający A. B. (2) umową tą przeniósł na Biuro (...) Sp. z o.o. w L. wierzytelność co do kwoty 74.080,17 zł.

dowód:

umowa przelewu wierzytelności z dnia 26.02.2013 r., k. 15;

Pismem z dnia 08.04.2013 r. Biuro (...) Sp. z o.o. w L. zawiadomiło stronę pozwaną (...) SA w W. o wykupie wierzytelności w wysokości 74.080,17 zł od A. B. (2).

dowód:

zawiadomienie o zawarciu umowy przelewu wierzytelności z potwierdzeniem nadania, k. 14;

Dnia 22.04.2013 r. podpisano umowę przelewu wierzytelności pomiędzy Biurem (...) Sp. z o.o. w L. i powódką D. B., w której zbywające Biuro oświadczyło, że jest wierzycielem (...) S.A. w W., a wartość jego wierzytelności wynosi 74.080,17 zł, a potwierdza ją ekspertyza z dnia 14.11.2011 r. oraz książeczki dowodów rejestracyjnych i dokumentacja potwierdzająca istnienie wierzytelności z tytułu OC w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 28.09.2011 r. Biuro złożyło też oświadczenie, że wierzytelność istnieje, jest bezsporna, co do zasady, jak i wysokości, a nadto jest wymagalna. W ramach umowy część wierzytelności w kwocie 1.541 zł miała zostać przeniesiona na powódkę

dowód:

umowa przelewu wierzytelności z dnia 22.04.2013 r., k. 16;

W chwili obecnej niewiadomym jest, gdzie znajduje się przedmiotowy samochód marki M.

bezsporne.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezspornym jest fakt, iż samochód marki M., którym kierował A. B. (2), został uszkodzony w wyniku zderzenia z innym pojazdem, a sprawca tej kolizji w chwili zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń.

Należy wspomnieć o pochodnym - w stosunku do odpowiedzialności sprawcy szkody - charakterze odpowiedzialności ubezpieczyciela. Wyraża to art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, stanowiący, że w obowiązkowych ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej odszkodowanie wypłaca się w granicach odpowiedzialności cywilnej podmiotów objętych ubezpieczeniem.

Bezspornym w sprawie jest, iż odpowiedzialność za szkodę ponosi pozwane towarzystwo ubezpieczeń, w którym sprawca wypadku miał wykupioną polisę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Kwestią sporną pomiędzy stronami była natomiast czynna legitymacja powódki w niniejszej sprawie oraz wartość szkody. Pozwany podniósł bowiem, że powódka nie wykazała, że w dacie zdarzenia A. B. (1) był właścicielem pojazdu i tym samym, że przysługuje mu od pozwanego świadczenie odszkodowawcze. Ponadto powódka nie wskazała, jakiego rodzaju roszczenia domaga się, a z umowy cesji okoliczność ta też nie wynika.

Poszkodowany ma prawo do wynagrodzenia szkody w pełnej wysokości w granicach normalnych następstw zgodnie z art. 361 k.c., przy czym ma prawo wybrać sposób naprawienia szkody (art. 363 § 1 k.c.). W przypadku uszkodzenia mienia naprawienie szkody może nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego bądź zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, jednakże z uwagi na źródło kompensacji (odpowiedzialność gwarancyjna zakładu ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej) roszczenie poszkodowanego ogranicza się do żądania zapłaty określonej sumy pieniężnej.

Kwestią zasadniczą w niniejszej sprawie jednak było ustalenie, czy wierzyciel pierwotny, to jest A. B. (2) był osobą uprawnioną do otrzymania odszkodowania za uszkodzony samochód, a zatem czy posiadał on względem strony pozwanej wierzytelność, którą mógł skutecznie przelać. Bezspornym był fakt, iż naprawa pojazdu jest ekonomicznie nieuzasadniona; kwestią sporną zaś było ustalenie różnicy wartości pojazdu przed i po szkodzie.

Powódka uzasadniając swoją legitymację czynną do wystąpienia z niniejszym roszczeniem, przedłożyła umowy przelewu wierzytelności, umowę kupna sprzedaży pojazdu, tłumaczenie dowodu rejestracyjnego dla pojazdu z tablicami tymczasowymi oraz umowę kupna sprzedaży pojazdu zawartą między A. C. a T. K.. Z dokumentów tych nie wynika jednak, iż T. K. był właścicielem przedmiotowego samochodu marki M. i w związku z tym, że mógł on sprzedać ten pojazd A. B. (2). Z przedłożonego przez powódkę tłumaczenia umowy kupna— sprzedaży pojazdu mechanicznego zawartej dnia 20.08.2011 r. między A. C. a T. K. nie wynika, co jest przedmiotem tej umowy, strony w umowie w ogóle nie określiły przedmiotu sprzedaży, więc nie można stwierdzić, że przedmiotem tym był wspomniany samochód marki M..

Podkreślić przy tym należy, że zgodnie, z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powódka nie wykazała, że A. B. (2) był właścicielem tego pojazdu w chwili szkody i co za tym idzie posiadał wierzytelność w stosunku do strony pozwanej z tytułu odszkodowania. W związku z tym skoro powódka nie udowodniła tego, że A. B. (2) był właścicielem pojazdu, któremu przysługiwało od pozwanego świadczenie odszkodowawcze, to nieskuteczny był dokonany przez A. B. (2) przelew tej wierzytelności.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka A. B. (2) i T. K., bowiem okoliczności, na które mieliby być przesłuchani wynikają z zawartej przez świadka pisemnej umowy kupna - sprzedaży pojazdu (kiedy, gdzie i z kim umowa została zawarta). Bez znaczenia jest natomiast jakie dokumenty otrzymał od zbywcy i jakich formalności rejestracyjnych dokonał. Ponadto wnioski te należało uznać za spóźnione.

Według art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W myśl § 2 tego artykułu wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Gdyby nawet przyjąć, że A. B. (2) był właścicielem przedmiotowego w sprawie pojazdu i mógł dokonać cesji swojej wierzytelności, to analiza prawna kolejnej umowy cesji z dnia 22.04.2013 r. zawartej przez Biuro (...) Sp. z o.o. w L. z powodem D. B. prowadzi do wniosku, że jest ona nieważna.

Dopuszczalność przelewu wierzytelności spornych, bez względu na osobę cesjonariusza, jest szeroko akceptowana we współczesnych systemach prawnych. Według nowoczesnych ujęć za wystarczające ograniczenie przelewu wierzytelności spornych uważa się uznanie takiego przelewu w konkretnych okolicznościach za czynność prawną sprzeczną z zasadami współżycia społecznego (dobrymi obyczajami) - vide Kodeks cywilny, Komentarz pod red. A. O., L..

W ocenie Sądu dokonany przez Biuro (...) Sp. z o.o. w L. na rzecz powoda przelew części wierzytelności jest właśnie sprzeczny z dobrymi obyczajami, z zasadami współżycia społecznego, a co za tym idzie zgodnie z art. 58 § 2 k.c. czynność ta jest nieważna.

Przepis art. 58 § 2 k.c. formułuje nieważność czynności prawnej w razie jej sprzeczności z konkretnymi zasadami współżycia społecznego. Do takiej oceny czynności prawnej może dojść ze względu na cel, do którego osiągnięcia czynność zmierza, rażąco krzywdzące działanie jednej ze stron, zachowanie nieuczciwe, nielojalne lub naruszające interesy osób trzecich (vide wyrok Sądu najwyższego z dnia 03 lutego 2011 r., I CSK 261/10).

Zaznaczyć trzeba, że w umowie przelewu wierzytelności z dnia 26.02.2013 r. A. B. (2) przelał na Biuro (...) Sp. z o.o. w L. przysługującą mu w stosunku do strony pozwanej wierzytelność w wysokości 74.080,17 zł z tytułu nieuregulowanego odszkodowania za szkody poniesione na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 28.09.2011 r. wynikającej z ekspertyzy z dnia 14.11.2011 r. oraz książeczki dowodów rejestracyjnych i dokumentacji potwierdzającej istnienie wierzytelności z tytułu OC w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 28.09.2011r. Natomiast Biuro (...) dnia 22.04.2013 r. dokonało na rzecz powoda przelewu części z tej wierzytelności w wysokości 1.541 zł, a zatem niewiele ponad 2% tej wierzytelności.

Podkreślić należy, że w umowie tej nie określono z czego dokładnie wynika ta część wierzytelności. Wskazana w umowach przelewu wierzytelności ekspertyza określa nie tylko szkodę całkowitą, ale też wskazuje na koszt sporządzenia tejże ekspertyzy. Jeśli uznać, że jest to część wartości całej szkody określonej we wspomnianej ekspertyzie, koniecznym byłoby przeprowadzenie postępowania dowodowego po do wszystkich wymienianych przez pierwotnego wierzyciela należności (szkoda całkowita, koszty ekspertyzy, niemożność korzystania z samochodu, koszty holowania pojazdu). Koniecznym byłoby ustalenie przede wszystkim wartości przedmiotowego samochodu przez szkodą i po szkodzie, a w sytuacji kiedy niewiadomym jest gdzie pojazd się znajduje, jest to znacznie utrudnione.

Pozwany zakwestionował żądanie pozwu tak co do zasady, jak i co do wysokości, a zatem oświadczenia cedentów zarówno w pierwszej, jak i drugiej umowie przelewu, wierzytelności, iż wierzytelność jest bezsporna są niezgodne z prawdą. Pozwany określił bowiem wysokość szkody na kwotę 18.450 zł, A. B. (2) przelał zaś wierzytelność z tytułu odszkodowania za szkody poniesione na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 28.09.2011r. w wysokości 74.080,17 zł, a zatem znacznie wyższą niż wyliczona przez ubezpieczyciela. Wierzytelność była więc między stronami sporna - tak co do jej wysokości, jak przede wszystkim co do jej przysługiwania A. B. (2).

Podzielenie wierzytelności spornej na tak małe części i wnoszenie pozwów do różnych sądów powoduje, że wysokość szkody może być określona w różnych wysokościach. Podkreślić bowiem trzeba, że sporządzona przez A. B. (2) ekspertyza jest jedynie opinią prywatną, którą w sytuacji, kiedy strona zobowiązana ją kwestionuje, co ma miejsce w niniejszej sprawie, w żadnym razie nie może być podstawą zasądzenia określonej w niej kwoty. W takim przypadku

ustalenie wysokości szkody dokonuje Sąd w konkretnym postępowaniu. Dokonanie podziału wierzytelności spornej na wiele mniejszych wierzytelności (kilku lub kilkunastu % pierwotnej wierzytelności) niewątpliwie sprzeciwia się dobrym obyczajom, naturze zobowiązania odszkodowawczego, jest sprzeczne z zasadami rzetelności, uczciwości i lojalności wobec kontrahenta. Ponadto taki podział wierzytelności powoduje ewentualną konieczność zapłaty przez dłużnika kosztów postępowania, które są w ten sposób nadmiernie kumulowane. Do kosztów tych zalicza się nie tylko koszty zastępstwa procesowego, ale i koszty opinii biegłych często przewyższające wartość przedmiotu sporu.

W ocenie Sądu przelew wierzytelności przez Biuro (...)dnia 22.04.2013r. na rzecz powoda jest sprzeczny nie tylko z zasadami współżycia społecznego, ale i ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa. Oceniając tę kwestię należy brać pod uwagę nie tylko przepisy prawa i treść czynności prawnych, ale całość gospodarczych i społecznych efektów dokonywanych czynności. Biorąc pod uwagę stan faktyczny niniejszej sprawy należy uznać, że strony umowy cesji nadużyły swojego prawa. Choć nie można kwestionować prawa do cesji części wierzytelności i ustawa nie zakazuje cesji wierzytelności spornych, to nałożenie się na siebie tych dwóch elementów i wydzielanie wierzytelności, które stanowią 2% pierwotnej wierzytelności z pewnością nie służy jedynie celowi gospodarczemu w postaci uzyskania zwrotu wierzytelności.

Wszystkie te okoliczności w ocenie Sądu sprawiają, że umowę przelewu wierzytelności zawartą przez powoda uznać należy za nieważną na podstawie art. 58§ 2 k.c.

Biorąc pod uwagę powyższe, fakt, iż powód nie udowodnił tego, że cedentowi pierwotnemu przysługiwała wierzytelność w stosunku do strony pozwanej, a zatem że posiada on legitymację procesową do występowania w niniejszej sprawie w charakterze powoda oraz to, iż zawarta przez powoda umowa przelewu wierzytelności jest nieważna ze względu na jej sprzeczność z zasadami współżycia społecznego i społeczno- gospodarczym przeznaczeniem prawa, Sąd powództwo oddalił.